

GHID
PRIVIND PROTECȚIA ȘI BUNĂSTAREA
ANIMALELOR ÎN TIMPUL TRANSPORTULUI

CUPRINS:

	<u>pagina</u>
I NTRODUCERE	3
B AZA LEGALA	5
V EHICULUL.....	6
V IBRAȚII, ZGOMOTE, MIȘCĂRI.....	9
D ATE PRIVIND ANIMALELE CARE URMEAZĂ SĂ FIE TRANSPORTATE.....	10
P ARAMETRII DE MICROCLIMAT.....	13
S PAȚIUL ȘI SEPARAREA.....	15
A DĂPAREA, FURAJAREA ȘI ODIHNA.....	23
Î NCĂRCAREA, DESCĂRCAREA ȘI MANIPULAREA.....	26
J URNALUL DE CĂLĂTORIE.....	29
R ECOMANDĂRI SUPLIMENTARE.....	31

INTRODUCERE

Asigurarea condițiilor de bunăstare a animalelor în timpul transportului depinde, în principal, de conduita zilnică a transportatorilor. Conducerea oricărui tip de autovehicul utilizat pentru transportul animalelor vii implică un grad ridicat de responsabilitate.

Legislația națională transpune din legislația europeană anumite cerințe privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului definite prin trei cuvinte și anume : *trebuie*, *întotdeauna* și *niciodată*.

Trebuie:

- ca animalele să aibă apă, hrană și o perioadă de odihnă de 24h înainte de începerea unei călătorii;
- ca animalele să fie apte pentru călătorie;
- ca mijloacele de transport, inclusiv cele cu remorcă, să nu producă răni și suferințe inutile;
- ca persoanele care manipulează animalele să aibă competența și instruirea necesară;
- ca vehiculele să îndeplinească standardele de construcție și să fie corespunzătoare pentru fiecare specie și călătorie;
- ca documentele necesare să fie completate corect și ținute la purtător;
- să se respecte regulile de curățare și dezinfecție;

Întotdeauna:

- se elaborează un plan de călătorie pentru a evita întârzierile inutile;
- se verifică dacă animalele sunt apte pentru călătorie înainte de încărcare;
- se verifică vehiculul pentru orice eventuale defecțiuni și se curăță înainte de încărcare;

- încărcarea, transportul și descărcarea animalelor se vor face cu calm și fără grabă;
- se folosesc pereți despărțitori atunci când, este necesară împărțirea vehicului sau separarea animalelor în grupuri pentru a preveni căderea acestora;
- se va asigura animalelor suficient spațiu pe podeaua mijlocului de transport și spațiu deasupra animalelor;
- șoferii vor conduce cu atenție și grijă față de animale;
- dacă va fi necesar, șoferii se vor opri și vor verifica animalele în timpul transportului.

Niciodată:

- nu se transportă animalele care nu sunt apte pentru călătorie;
- nu se folosește forța pentru a face animalele să se deplaseze;
- nu se permite personalului necalificat și fără experiență să încarce, să descarce și să transporte animalele;
- nu se încarcă animale incompatibile în același loc, spre exemplu, vaci cu coarne și fără coarne;
- nu se supraîncarcă vehiculul;
- nu se frânează, accelerează și nu se iau curbele cu viteză dacă acestea se pot evita;
- nu se lasă animalele nesupravegheate în vehicul pentru o perioadă lungă de timp;
- nu se descarcă animalele dacă nu există o persoană responsabilă pentru aceasta.

BAZA LEGALĂ

Pentru elaborarea acestui ghid, a fost folosit, drept bază legală, Regulamentul Consiliului 1/2005, privind protecția animalelor în timpul transportului și al operațiunilor conexe și de modificare a Directivelor 64/432/CEE și 93/119/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1255/97

- HG nr. 30/9.01.2008 pentru modificarea și completarea HG nr. 984/2005 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor;
- Ord. ANSVSA nr.201/13.12.2007 Privind procedura de eliberare a Certificatului de competență profesională pentru conducătorii și însoțitorii de pe vehiculele rutiere care transportă animale vii.

VEHICULUL

1. Mijloacele de transport, containerele, accesoriile, trebuie să fie proiectate, construite, întreținute și utilizate astfel încât:

- să se evite suferințele și răniile, asigurând siguranța animalelor;
- animalele să fie protejate de condițiile atmosferice nefavorabile și de temperaturile extreme;
- să poată fi curățate și dezinfectate;
- să nu permită evadarea/căderea animalelor;
- să mențină calitatea și cantitatea de aer;
- să permită accesul la animale, pentru inspecția și îngrijirea acestora;
- podelele să fie antiderapante;
- podelele să reducă riscul de scurgere a urinei și fecalelor;
- să dispună de mijloace de iluminare pentru inspectarea și îngrijirea animalelor;
- să existe spațiu suficient în compartiment și la fiecare nivel în vederea asigurării unei ventilații adecvate deasupra animalelor, iar animalele să poată sta în poziție patrupedală.

2. Pereții despărțitori trebuie să fie suficient de solizi pentru a suporta greutatea animalelor iar accesoriile concepute astfel încât să permită manevrarea rapidă și ușoară.

3. Trebuie să se asigure material pentru așternut la porcii mai mici de 10kg, mieii mai mici de 20kg, vițeeii mai mici de 6 luni și mânjii mai mici de 4 luni. Așternutul trebuie să asigure:

- absorbția urinei și fecalelor
- confort în funcție de: specie, numărul de animale, durata călătoriei și condițiile meteorologice.

4. Pentru călătorii a căror durată depășește 3h persoana/însoțitorul de pe orice navă, aeronavă sau vagon feroviar(în cazul transportului naval, aerian sau feroviar) va dispune de un mijloc de sacrificare adecvat speciei în cauză, în cazul în care animalele sunt rănite grav.

5. Vehiculele vor fi marcate clar și vizibil pentru a indica prezența animalelor vii.

6. Vehiculele vor fi dotate cu echipamente pentru încărcare-descărcare.

7. În timpul asamblării trenurilor sau mișcării vagoanelor feroviare se vor lua măsuri de precauție astfel încât să se evite zdruncinarea containerelor cu animale.

8. Cerințele pe care trebuie să le îndeplinească mijloacele de transport sunt următoarele:

- proiectate, construite întreținute și utilizate astfel încât să se evite rănirea și suferințele animalelor și să asigure siguranța acestora;
- să protejeze animalele de temperaturi extreme și de modificările nefavorabile ale condițiilor meteorologice;
- să fie curățate și dezinfectate;
- să permită accesul la animale pentru a asigura îngrijirea și inspectarea acestora;
- să dispună de mijloace de iluminare suficiente pentru inspectarea și îngrijirea animalelor în timpul transportului
- parapetii laterali cu înălțime minimă de 1,3m și având podelele prevăzute cu traverse de lemn și/sau copertină antiderapantă;
- pereții de protecție laterali cu înălțime minimă de :
 - 1,27m pentru bovine
 - 76cm pentru porcine, ovine și tineret bovin
- unghiul de înclinare al rampei de încărcare să nu depășească 20° pentru porci, viței și cai și de 26° pentru oi și bovine;
- când înclinația este mai mare de 10°, trebuie să fie prevăzute cu șipci transversale;
- ultima treaptă a rampei să nu depășească 21cm, iar distanța față de podea să nu fie mai mare de 6cm;
- să nu existe spații mari între pereții de protecție laterali și podea;
- ventilație adecvată pe toate nivelele;
- distanța dintre nivele trebuie să fie suficient de mare pentru a permite animalelor să stea în poziție naturală și pentru a asigura o ventilație adecvată;

9. În cazul transportului pe nave roll-on-roll-off, la încărcarea vehiculelor se verifică următoarele:

- pentru cele cu punți acoperite – nava trebuie să aibă un sistem de ventilație forțată, sistem de alarmă și sursă secundară de curent;
- pentru cele cu punți deschise – trebuie să existe sisteme de protecție față de apa mării.

10. In cazul transportului aerian, animalele vor fi transportate în containere, cuști sau boxe adecvate speciei în cauză și în limite convenabile privind calitatea temperaturii și presiunea aerului.

11. In cazul transportului în containere, acestea trebuie să fie marcate clar și vizibil indicând animalele vii și partea de sus a containerului. În timpul manipulării, vor fi menținute în poziție verticală și nu trebuie zdruncinate și scuturate. Containerele vor fi fixate în timpul deplasării mijloacelor de transport. Containerele mai mari de 50 kg trebuie să aibă suficiente puncte de fixare și să fie proiectate, poziționate și întreținute adecvat pentru fixarea solidă pe mijloacele de transport înainte de începerea călătoriei.

VIBRAȚII, ZGOMOTE ȘI MIȘCĂRI

1. Vibrații – Un vehicul cu motorul pornit produce mișcări vibratorii de mică intensitate, rapide și regulate; în timp animalele se obișnuiesc cu aceste mișcări astfel că acestea nu constituie o problemă.

2. Zgomote – Animalele se obișnuiesc cu zgomotul motorului în funcțiune, dar zgomotele neașteptate pot speria și agita animalele; trebuie evitat contactul dintre autovehicul și crengile sau vegetația de la marginea șoselei.

3. Mișcări – Într-un autovehicul aflat în mișcare, capacitatea animalelor de a-și menține echilibrul este afectată, iar în situații extreme, animalele pot chiar să cadă.

Au fost descrise trei tipuri principale de mișcări la care sunt supuse animalele într-un autovehicul:

- *mișcările excesive în sus și în jos* pot fi limitate menținând o presiune corectă a pneurilor și menținând în stare bună suspensiile mașinii

- *mișcările dintr-o parte în alta* care pot fi limitate prin:

- întreținerea corectă a mașinii
- conducerea vehiculului într-un mod adaptat la calitatea drumului
- manevrarea cu grijă în curbe
- evitarea depășirilor bruște

- *mișcările în față și în spate* pot fi limitate prin:

- pornirea încet și cu grijă de pe loc
- anticiparea pericolelor
- evitarea frânelor bruște
- schimbarea vitezelor fără bruschețe

!Asigurați-vă că vehiculul este bine întreținut și nu uitați că aveți la bord o încărcătură vie

DATE PRIVIND ANIMALELE CARE URMEAZĂ SĂ FIE TRANSPORTATE

1. Animalele pot fi transportate dacă sunt apte pentru transport dar astfel încât să se evite provocarea de răniri/suferințe inutile acestora.

2. Animalele nu sunt apte dacă :

- nu se mișcă singure fără dureri sau fără ajutor;
- au răni deschise sau prolaps;
- sunt femele gestante (cu 90% sau mai mult din gestație) sau care au fătat cu o săptămână înainte;
- sunt nou-născuți, cu cicatricea ombilicală nevindecată complet;
- sunt porci mai mici de 3săptămâni;
- sunt miei mai mici de 1săptămână;
- sunt viței mai mici de 10zile;
- sunt câini, pisici mai mici de 8 săptămâni (cu excepția celor care sunt însoțiți de mame);
- sunt pui de cervidee;

3. Animalele bolnave /rănite sunt apte pentru călătorie când sunt:

- rănite/bolnave ușor iar transportul nu le provoacă suferințe în plus (trebuie avizate de un medic veterinar);
- fac parte dintr-un program de cercetare;
- transportate în scopul unui diagnostic sau tratament fără a fi supuse suferințelor sau relelor tratamente;
- animale supuse decornării/castrării cu condiția ca rănilor să fie vindecate complet;

4. Animalele care se îmbolnăvesc/se rănesc în timpul transportului se separă, se tratează și dacă este cazul se sacrifică/ucid de urgență.

5. Nu se administrează sedative decât dacă este strict necesar și numai dacă există avizul medicului veterinar.

6. Femelele din speciile: bovine, ovine, caprine, aflate în lactație și neînsoțite de produșii lor, trebuie mulse la 12h.

7. Caracteristicile animalului sănătos sunt următoarele:

- capul ridicat, globii oculari curați, botul umed, vioiciune;
- animalul se mișcă normal, nu sunt semne de disconfort sau șchiopătat;
- respirație normală, fără tuse sau gâfâit;
- animalul nu geme, nu scrâșnește din dinți, nu-și arcuiește spatele;
- lâna este uscată, curată, strălucitoare și pielea roz, sănătoasă;
- fără simptome de stres prin căldură sau prin frig;
- animalul mănâncă și se adapă normal;
- urina deschisă la culoare, de culoarea paiului;
- fecale solide, fără diaree sau semne de constipație;

8. Șoferii mijloacelor care transportă animale trebuie să aibă noțiuni elementare în ceea ce privește comportamentul animalelor, acestea fiind necesare atât la manipularea animalelor cât și la identificarea animalelor bolnave, în suferință, înfometate sau însetate. Fiecare specie în parte are caracteristici comportamentale diferite, și anume:

OILE:

- sunt animale de “turmă”;
- sunt vâdate ca specie și și-au dezvoltat simțurile pentru a fi mereu în stare de alertă;
- au un câmp vizual larg și pot vedea obiecte aflate în mișcare la mare distanță, dar nu și pe cele nemișcate;
- au o bună acuitate auditivă și sunt speriate de zgomote puternice;
- sunt în general docile dar pot fi și agitate sau zburdalnice;
- manifestă un pronunțat comportament de turmă- izolarea le face de regulă să sufere;
- sunt relativ ușor de “manipulat”, dar berbecii maturi pot deveni agresivi.

BOVINELE:

- au un pronunțat instinct de turmă și dezvoltă o anumită ordine socială în interiorul grupului;
- nu le place să fie izolate iar amestecarea la un loc a mai multor efective va genera de regulă confruntări;
- sunt mari, puternice și se mișcă repede, în ciuda mărimii lor;

- au un câmp vizual larg dar cu limite foarte înguste drept în față;
- evaluează slab detaliile și distanțele – nu le plac zgomotele neașteptate, puternice;
- se descurcă mai bine pe o pantă medie decât pe una abruptă, nu sunt sigure pe picioare când merg la vale;
- taurii pot deveni agresivi și nu este recomandat să lucrați singuri cu aceste animale.

PORCII:

- la origine provin din mediul împădurit, deci au simțurile mai dezvoltate;
- au un câmp vizual larg dar la anumite rase, câmpul poate fi restrâns din cauza caracteristicilor fizice;
- nu văd bine la distanță;
- au o bună acuitate olfactivă și le place să exploreze;
- au o bună acuitate auditivă;
- sunt animale foarte zgomotoase și comunică printr-un vocabular complex de guițuri și grohăieli;
- instinctul de turmă nu e la fel de pronunțat ca la ovine și bovine; pot fi dificil de condus într-o direcție și preferă să nu fie grăbiți – este mai ușor să-i ghidați în direcția dorită și să-i lăsați să ajungă singuri acolo;
- dacă sunt grăbiți au o reacție puternică de teamă și se urcă unii peste alții ca să scape;
- sunt predispuși la stres și trebuie “manipulați” cu mare grijă.

PARAMETRII DE MICROCLIMAT

1. Animalele sunt homeoterme, deci trebuie să-și păstreze constantă temperatura corpului, devenind hipotermice atunci când temperatura lor scade. Dacă temperatura corpului crește cu doar 5 grade, animalele devin hipertermice aceasta putând fi fatală în unele cazuri.
2. Marea majoritate a vehiculelor care transportă animale utilizează ventilația naturală pentru disiparea căldurii și umidității de la animale, astfel încât temperatura corpului să fie menținută constantă iar stresul prin încălzire să fie evitat.
3. Pentru limitarea stresului prin încălzire:
 - se optimizează ventilația
 - vehiculul este menținut în mișcare
 - se circulă în perioada mai răcoroasă din zi
 - se reduce densitatea animalelor transportate

Temperatura normală a corpului la animalele domestice

SPECII	TEMPERATURA CORPULUI (°C)
Bovine adulte	38,7
Tineret bovin	38,6-39,3
Porcine	39,2
Ovine	39,4

- 4.** Combinația dintre temperatura ridicată și umiditate ridicată poate expune la stres sever prin încălzirea animalelor dintr-un camion specializat în transportul acestora.
- 5.** Deoarece animalele produc în continuu căldură, riscul de stres prin încălzire e mult mai mare decât stresul prin frig, mai ales când camionul e încărcat la toată capacitatea. În timpul transportului este mai puțin probabil ca animalele să sufere de stres prin frig.
- 6.** Riscul stresului prin frig crește când animalul este foarte tânăr sau a fost proaspăt tuns și când vehiculul este doar într-o mică proporție încărcat.
- 7.** Marea majoritate a vehiculelor care transportă animale utilizează ventilația naturală pentru disiparea căldurii și umidității de la animale, astfel încât temperatura corpului să fie menținută constantă iar stresul prin încălzire să fie evitat.
- 8.** Datorită condițiilor meteo există un risc de stres prin încălzire sau frig și de aceea se impune inspectarea animalelor la intervale regulate în timpul transportului și identificarea simptomelor stresului termic.
- 9.** Sistemul de ventilație trebuie proiectat, construit și întreținut astfel încât indiferent dacă mijlocul de transport staționează sau este în mișcare să se asigure o temperatură între 5°C - 30°C în interiorul mijlocului de transport pentru toate animalele cu toleranță de +/- 5°C în funcție de temperatura exterioară.
- 10.** Sistemul de ventilație trebuie să asigure distribuția uniformă printr-un flux minim de aer cu capacitate nominală de 60 m³/h/KN sarcină utilă, iar autonomia lui trebuie să fie de cel puțin 4h independent de motorul vehiculului.
- 11.** Mijloacele rutiere trebuie să fie dotate cu sisteme de monitorizare a temperaturii (senzorii plasați în interiorul vehiculului), mijloace de înregistrare a datelor ce vor fi puse la dispoziția autorității competente, precum și sisteme de alarmă care avertizează când temperatura va atinge limitele maxime sau minime.

SPAȚIU ȘI SEPARARE

1. Amenajarea boxelor în interiorul vehiculului este de importanță vitală.
2. Animalele cazate în boxe prea strâmte se vor strivi sau sufoca iar cele din boxe prea largi, la orice mișcare bruscă pot fi expuse la riscul unor căzături și accidente.
3. În calcularea spațiului pentru boxe trebuie luate în calcul: vremea; calitatea drumului și condițiile de condus; tipul și construcția autovehiculului; mărimea, greutatea și categoria animalului.
4. Animalele trebuie manipulate și transportate separat în cazul când :
 - provin din specii diferite;
 - animalele sunt diferite din punct de vedere al vârstei, stării fiziologice, sexului și taliei;
 - sunt vieri și armăsari;
 - sunt masculi maturi din punct de vedere sexual împreună cu femelele;
 - animalele sunt ostile unele față de altele;
 - sunt animale cu coarne și fără coarne;
 - sunt animale legate și dezlegate;
5. Separarea nu se aplică:
 - animalelor crescute în grupuri compatibile, obișnuite unele cu altele;
 - femelelor împreună cu puii lor;
6. Ecvideele domestice (excepție iepele însoțite de mânji) trebuie transportate în boxe individuale atunci când vehiculul este încărcat pe nave "roll-on-roll-off". De asemenea și în cazul transportului rutier, ecvideele sunt transportate în boxe individuale, cu excepția iepelor care sunt transportate împreună cu mânjii lor.
7. Ecvideele nu se transportă în vehicule cu platforme multiple decât dacă sunt încărcate pe platforma de la cel mai jos nivel.
8. Înălțimea minimă în compartiment să fie cu cel puțin 75 cm mai mare decât înălțimea la grebăn a celui mai înalt animal.
9. Ecvideele neîmblânzite vor fi transportate în grupuri de cel mult 4 indivizi

10. Modul de repartizare a spațiului pentru animale în timpul transportului este următorul:

Ecvidee domestice

Transport feroviar

Cai adulți	1,75 m ² (0,7 x 2,5 m)*
Cai tineri (6-24 luni) (călătorii de până la 48 ore)	1,2 m ² (0,6 x 2 m)
Cai tineri (6-24 luni) (călătorii de peste 48 ore)	2,4 m ² (1,2 x 2 m)
Ponei (sub 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8 m)
Mânji (0-6 luni)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)

* Lățimea utilă standard a vagoanelor este de 2,6 pe 2,7 m.

Notă: În timpul călătoriilor de lungă durată, mânjii și caii tineri trebuie să aibă posibilitatea de a se întinde.

Aceste valori pot varia cu cel mult 10% pentru caii adulți și ponei și cel mult 20% pentru caii tineri și mânji, în funcție nu numai de greutatea și talia cailor, dar și de condiția fizică a acestora, de condițiile meteorologice și de durata preconizată a călătoriei.

Transport rutier

Cai adulți	1,75 m ² (0,7 x 2,5 m)
Cai tineri (6-24 luni) (călătorii de până la 48 ore)	1,2 m ² (0,6 x 2 m)
Cai tineri (6-24 luni) (călătorii de peste 48 ore)	2,4 m ² (1,2 x 2 m)
Ponei (sub 144 cm)	1 m ² (0,6 x 1,8 m)
Mânji (0-6 luni)	1,4 m ² (1 x 1,4 m)

Notă: În timpul călătoriilor de lungă durată, mânjii și caii tineri trebuie să aibă posibilitatea de a se întinde.

Aceste valori pot varia cu cel mult 10% pentru caii adulți și ponei și cel mult 20% pentru caii tineri și mânji, în funcție nu numai de greutatea și talia cailor, dar și de condiția fizică a acestora, de condițiile meteorologice și de durata preconizată a călătoriei.

Transport aerian

Densitatea de încărcare a cailor în raport cu suprafața

0-100 kg	0,42 m ²
100-200 kg	0,66 m ²
200-300 kg	0,87 m ²
300-400 kg	1,04 m ²
400-500 kg	1,19 m ²
500-600 kg	1,34 m ²
600-700 kg	1,51 m ²
700-800 kg	1,73 m ²

Transport maritim

Greutatea animalului viu în kg	m ² /animal
200-300	0,90 – 1,175
300-400	1,175 – 1,45
400-500	1,45 – 1,725
500-600	1,725 – 2
600-700	2 – 2,25

Animale din specia bovină

Transport feroviar

Categorie	Greutate aproximativă (în kg)	Suprafață în m ² /animal
Viței de talie mică	50	0,30 – 0,40
Viței de talie medie	110	0,40 – 0,70
Viței de talie mare	200	0,70 – 0,95

Bovine de talie medie	325	0,95 – 1,30
Bovine de talie mare	550	1,30 – 1,60
Bovine de talie foarte mare	>700	>1,60

Aceste valori pot varia, în funcție nu numai de greutatea și talia animalelor, dar și de condiția fizică a acestora, de condițiile meteorologice și de durata preconizată a călătoriei.

Transport rutier

Categorie	Greutate aproximativă (în kg)	Suprafață în m ² /animal
Viței de talie mică	50	0,30 – 0,40
Viței de talie medie	110	0,40 – 0,70
Viței de talie mare	200	0,70 – 0,95
Bovine de talie medie	325	0,95 – 1,30
Bovine de talie mare	550	1,30 – 1,60
Bovine de talie foarte mare	>700	>1,60

Aceste valori pot înregistra variații, în funcție nu numai de greutatea și talia animalelor, dar și de condiția fizică a acestora, de condițiile meteorologice și de durata preconizată a călătoriei.

Transport aerian

Categorie	Greutate aproximativă (în kg)	Suprafață în m ² /animal
Viței	50	0,23
	70	0,28
Bovine	300	0,84
	500	1,27

Transport maritim

Greutatea animalului viu în kg	m2/animal
200-300	0,81 – 1,0575
300-400	1,0575 – 1,305
400-500	1,305 – 1,5525
500-600	1,5525 – 1,8
600-700	1,8 – 2,025

Pentru animalele gestante spațiul se suplimentează cu 10%.

Ovine/caprine

Transport feroviar

Categorie	Greutate în kg	Suprafață în m2/animal
Ovine tunse	< 55	0,20 – 0,30
	> 55	> 0,30
Ovine netunse	< 55	0,30 – 0,40
	> 55	> 0,40
Oi în gestație avansată	< 55	0,40 – 0,50
	> 55	> 0,50

Categorie	Greutate în kg	Suprafață în m2/animal
Caprine	< 35	0,20 – 0,30
	35 – 55	0,30 – 0,40
	> 55	0,40 – 0,75
Capre în gestație avansată	< 55	0,40 – 0,50
	> 55	> 0,50

Suprafața indicată anterior poate varia în funcție de rasă, talia animalelor, condiția fizică și lungimea blănii acestora, precum și de condițiile meteorologice și durata preconizată a călătoriei.

Transport rutier

Categorie	Greutate în kg	Suprafață în m ² /animal
Ovine tunse și miei cu greutatea egală sau mai mare de 26 kg	< 55	0,20 – 0,30
	> 55	> 0,30
Ovine netunse	< 55	0,30 – 0,40
	> 55	> 0,40
Oi în gestație avansată	< 55	0,40 – 0,50
	> 55	> 0,50
Caprine	< 35	0,20 – 0,30
	35 – 55	0,30 – 0,40
	> 55	0,40 – 0,75
Capre în gestație avansată	< 55	0,40 – 0,50
	> 55	> 0,50

Suprafața indicată anterior poate varia în funcție de rasă, talia animalelor, condiția fizică și lungimea blănii acestora, precum și de condițiile meteorologice și durata preconizată a călătoriei. Indicație: pentru miei de talie mică poate fi asigurată o suprafață mai mică de 0,2 m²/animal.

Transport aerian

Densitatea de încărcare pentru ovine și caprine în raport cu suprafața

Greutate medie (în kg)	Suprafața per ovină/caprină (în m ²)
25	0,2
50	0,3
75	0,4

Transport maritim

Greutatea animalului viu în kg	m ² /animal
20 – 30	0,24 – 0,265
30 – 40	0,265 – 0,290

40 – 50	0,290 – 0,315
50 – 60	0,315 – 0,34
60 – 70	0,34 – 0,39

Porcine

Transportul feroviar și rutier

CATEGORIA	GREUTATEA(Kg)	SUPRAFAȚĂ/ M ²
Porci pentru carne	40-65	0,2-0,3
Porci de sacrificat	65-80	0,3-0,35
Porci pentru slănină	80-100	0,35-0,45
Porci grei	>100	>0,45

Porcinele trebuie să aibă cel puțin posibilitatea de a se întinde și de a sta în picioare în poziție normală.

Pentru a respecta aceste cerințe minime, densitatea de încărcare pentru porcine cu o greutate de cca. 100 kg nu ar trebui să depășească 235 kg/m².

Rasa, talia și condiția fizică a porcinelor pot impune creșterea suprafeței minime necesare menționate anterior; de asemenea, se poate impune o creștere maximă cu 20% a suprafeței în funcție de condițiile meteorologice și de durata preconizată a călătoriei.

Transport aerian

Densitatea de încărcare ar trebui să fie relativ mare pentru a preveni rănirea animalelor la decolare sau aterizare sau în cazul turbulențelor, deși animalele trebuie să aibă, totuși, posibilitatea de a se întinde. La stabilirea densității de încărcare se ține cont de climat, durata totală a călătoriei și ora sosirii.

Greutate medie	Suprafață/porcină
15 kg	0,13 m ²
25 kg	0,15 m ²
50 kg	0,35 m ²
100 kg	0,51 m ²

Transport maritim

Greutatea animalului viu în kg	m ² /animal
10 sau mai puțin	0,20
20	0,28
45	0,37
70	0,60
100	0,85
140	0,95
180	1,10
270	1,50

Păsări de curte

Densități aplicabile la transportul păsărilor de curte în containere

Se asigură suprafețe minime după cum urmează:

Categorie	Suprafață în cm ²
Pui de o zi	21-25 / pui
Păsări de curte altele decât pui de o zi: greutate în kg	Suprafață în cm ² / kg
< 1,6	180 – 200
1,6 – < 3	160
3 – < 5	115
> 5	105

Aceste valori pot varia în funcție nu numai de greutatea și talia păsărilor, dar și de condiția fizică a acestora, condițiile meteorologice și durata preconizată a călătoriei.

ADĂPAREA , FURAJAREA ȘI ODIHNA

- 1.** Navele sau portcontainerele (în călătorii de peste 24h), trebuie să dispună de materiale suficiente pentru așternut, cantități de hrană și apă suficiente pentru satisfacerea necesarului minim zilnic, plus o cantitate suplimentară de 25% sau echivalentul necesar pentru 3 zile.
- 2.** Durata călătoriei este de 8h pentru ecvidee domestice și animale domestice din specia bovine, ovine, caprine și porcine și poate fi prelungită dacă mijlocul de transport îndeplinește niște cerințe suplimentare .
- 3.** Intervalele de hrănire și adăpare, durata călătoriei și perioadele de repaus în cazul utilizării unor vehicule rutiere care respectă cerințele suplimentare , se definesc după cum urmează:
 - vițeei, mieii, iezii și mânjii neînțărcați care au o alimentație pe bază de lapte și purceii neînțărcați după 9h de călătorie beneficiază de o perioadă de repaus de cel puțin o oră mai ales pentru adăpare și după caz hrănire iar după repaus transportul poate fi reluat încă 9h;
 - porci - cel mult 24h timp în care să aibă apă la discreție;
 - ecvideele domestice - cel mult 24h când trebuie adăpate și dacă este cazul hrănite, la fiecare 8h;
 - toate speciile vor avea după 14h un repaus de cel puțin 1h mai ales pentru adăpare și când este necesar hrănire iar apoi călătoria poate continua încă 14h;
- 4.** După călătorie animalele trebuie descărcate, hrănite, adăpate și trebuie să beneficieze de o perioadă de odihnă cel puțin 24 h.
- 5.** Durata călătoriei se poate prelungi cu 2h în funcție de apropierea față de locul de destinație.
- 6.** Pentru păsările de curte, păsări domestice și iepuri domestici se asigură apă și hrană suficiente cu excepția când călătoria durează mai puțin de:
 - 12 h exclusiv încărcarea-descărcarea;

- 24 h pentru puii din toate speciile, cu condiția ca transportul să fie încheiat în termen de 72 h de la ecloziune
- 7.** Câinii și pisicile vor fi hrănite la maxim 24 h și adăpate la cel mult 8 h, conform unor instrucțiuni scrise.
 - 8.** Hrana trebuie să fie în cantitate suficientă și protejată de intemperii și contaminanți: praf, combustibili, gaze de eșapament, urină, bălegar.
 - 9.** Necesarul de hrană al animalelor este în funcție de specie și de durata călătoriei.
 - 10.** Porcii sunt monogastrici, stomacul li se umple și li se golește rapid, și este de preferat să fie hrăniți regulat.
 - 11.** La porci se va evita furajarea în timpul transportului, deci se va limita durata călătoriei.
 - 12.** Bovinele și ovinele sunt rumegetoare, cu un sistem digestiv complex care eliberează energie într-o perioadă lungă de timp; ele pot face față mai bine unor perioade mai lungi fără hrană.
 - 13.** În cazul ovinelor și bovinelor se va evita furajarea în timpul transportului cu iarbă, preferându-se fânul sau paiele.
 - 14.** De regulă bovinele și ovinele vor prefera să mănânce în loc să se adape.
 - 15.** Dacă acestea sunt adăpate la jumătatea distanței, iar popasul este mai scurt de 8 h poate apare deshidratarea.
 - 16.** Echipamentele specifice de hrănire trebuie să fie proiectate astfel încât să poată fi fixate pe mijlocul de transport pentru a nu fi răsturnate; dacă vehiculul este în mișcare și echipamentul de hrănire nu se folosește, acesta se depozitează separat de animale.
 - 17.** Mijloacele de transport și containerele maritime trebuie să fie dotate cu sisteme de aprovizionare cu apă, astfel încât animalele să poată fi adăpate de câte ori este necesar în timpul călătoriei.
 - 18.** Dispozitivele de adăpare trebuie să fie în stare bună de funcționare, proiectate și poziționate corespunzător tuturor categoriilor de animale; capacitatea totală a rezervoarelor de apă să fie de cel puțin 1,5 % din sarcina maximă utilă.
 - 19.** Rezervoarele de apă să fie proiectate astfel încât să fie drenate, curățate după fiecare călătorie și echipate cu un sistem ce permite verificarea nivelului apei.
 - 20.** Necesarul de apă este invers proporțional cu :
 - ingerarea unui aliment cu conținut ridicat de apă (iarbă proaspătă)
 - temperatura scăzută
 - starea nelactantă a animalului
 - 21.** Necesarul de apă crește în cazul:
 - administrării de alimente uscate (fân, concentrate)

- temperaturi ridicate
- alăptării

22. Este obligatoriu ca animalelor să li se asigure apă curată, proaspătă, înainte de plecare, până în ultimul moment înainte de îmbarcare.

23. Atunci când animalele sunt preluate de la târg sau de la punctele de colectare, se va avea în vedere că este posibil ca animalele să, nu fi fost adăpate de mult timp , deci trebuie să li se ofere apă înainte de îmbarcare.

Necesarul de apă pe specii:

SPECIA	NECESARUL DE APĂ (litri/zi)
Porci adulți	25
Oi adulte	20
Bovine adulte	40
Vaci de lapte	100-180

ÎNCĂRCAREA, DESCĂRCAREA, MANIPULAREA

1. Încărcarea poate fi un proces stresant. Animalele sunt nervoase iar riscul de accident este mare atât pentru ele cât și pentru cei din jurul lor.
2. Când operația de încărcare/descărcare durează mai mult de 3 ore, cu excepția păsărilor, trebuie să existe instalații pentru adăpostirea, hrănirea și adăparea în exteriorul mijlocului de transport, dar animalele nu trebuie să fie legate.
3. Înainte și în timpul încărcării este recomandat:
 - să acordați suficient timp pentru încărcare;
 - să verificați numărul de animale, specia și categoria acestora;
 - să vă asigurați că aveți la dispoziție îngrijitori de animale cu experiență;
 - să verificați dacă toată lumea știe ce are de făcut, dacă porțile sunt în poziția în care ar trebui să fie, dacă este totul solid, fiind indicat să acoperiți podelele cu puțin nisip;
 - să eliminați orice obstacol care ar putea determina animalele să dea înapoi sau să se sperie;
 - să verificați dacă animalele sunt apte pentru transport;
 - să verificați dacă boxele din camion sunt corecte pentru genul încărcăturii;
 - să împrăștiați paie pe rampă pentru anumite specii de animale și categorii de vârstă;
 - să evitați crearea unui efect de lumini și umbre prin închiderea trapelor de ventilație;
4. În momentul încărcării este recomandat:
 - să încărcați mai multe efective mai mici decât să încărcați un efectiv mai mare;
 - să nu existe oameni situați în fața animalelor, pe culoarele de acces

- către camion;
 - să nu vă apropiați prea mult de animalele care avansează în interiorul vehiculului deoarece acestea se pot speria și da înapoi;
 - să utilizați vocea, stegulețele, cartoanele sau sacii pentru a încuraja animalele;
 - să nu prindeți picioarele sau coada animalelor între panourile despărțitoare, când închideți boxele, pereții laterali sau rampele din camion;
- 5.** Instalațiile de încărcare-descărcare și podeaua trebuie să prevină rănirea și suferința animalelor, să minimalizeze agitația și anxietatea și să asigure siguranța animalelor.
- 6.** Suprafețele trebuie să fie nealunecoase și cu protecție laterală pentru a se evita evadarea și de asemenea să fie curățate și dezinfectate.
- 7.** Rampele pot avea următoarele înclinații:
- 20% adică 36,4% față de planul orizontal la: porci, viței și cai
 - 26% adică 50 % față de planul orizontal la: oi și bovine adulte.
- 8.** Rampele cu înclinație peste 10% adică 17,6% față de planul orizontal, prevăzute cu șipci transversale ce permit urcarea/coborârea fără riscuri sau dificultăți.
- 9.** Platformele ascensor și pardoselile superioare prevăzute cu bariere de siguranță pentru a evita căderea și evadarea animalelor în timpul operațiilor de încărcare-descărcare.
- 10.** La încărcare-descărcare trebuie să existe surse de iluminat adecvate.
- 11.** În cazul containerelor cu animale, așezate unul peste celălalt se vor lua măsuri pentru prevenirea :
- scurgerii urinei și fecalelor peste containerul aflat dedesubt;
 - instabilității containerelor;
 - blocării ventilației
- 12.** Manipularea cu duritate, agresivitate a animalelor, face ca animalele să fie:
- excitabile și hipersensibile;
 - inabordabile și dificil de manipulat;
 - mai predispuse să cauzeze accidentarea îngrijitorului;
- 13.** În timpul manipulării se interzice:
- lovirea cu mâna sau piciorul;
 - aplicarea de presiune într-o zonă sensibilă determinând astfel dureri /suferințe inutile;
 - ridicarea/târârea animalelor de cap, coarne urechi, picioare, coadă sau manipularea care determină suferințe/dureri inutile;
 - folosirea vergelelor/instrumentelor ascuțite;

- blocarea cu bună știință a unui animal care este condus sau ghidat către orice parte a zonei în care sunt manipulate animalele;
- folosirea instrumentelor electrice; se pot folosi pentru bovinele și porcinele adulte care refuză să se miște, aplicate numai pe mușchii crupei, nu mai mult de 1 secundă și nu se administrează în mod repetat dacă animalele nu reacționează.

14. Animalele nu se leagă de coarne sau de belciuge, picioarele nu se leagă împreună.

15. Nu se pun botnițe la viței.

16. În timpul transportului ecvidele mai mari de 8 luni poartă căpăstru (nu și la caii neîmblânziți care vor fi transportați în grupuri de maxim 4 indivizi).

Legăturile, funiile, pripoanele sau alte mijloace trebuie să:

- fie suficient de solide pentru a nu se rupe în condiții naturale de transport;
- să permită animalelor să se :- așeze
 - adape
 - hrănească
- fie proiectate astfel încât să elimine strangularea sau rănirea, permițând dezlegarea rapidă a animalelor.

Documentația de transport

1.O persoană nu poate transporta animale fără a deține în mijlocul de transport documentația din care să rezulte:

- originea și proprietarul animalelor ;
- locul de plecare al animalelor ;
- data și ora plecării;
- locul de destinație prevăzut;
- durata estimată a călătoriei preconizate.

Această documentație este pusă la dispoziția autorității competente, la cerere.

2.De asemenea este absolut obligatoriu ca șoferul să poată prezenta la solicitarea autorității competente următoarele documente:

- autorizația transportatorului ;
- autorizația mijlocului de transport ;

- jurnalul de călătorie (pentru călătoriile de lungă durată) ;
- certificatul de competență profesională pentru el sau pentru însoțitor.

JURNALUL DE CĂLĂTORIE

1. Jurnalul de călătorie este documentul care însoțește animalele de la încărcare și până la destinație, în călătoriile de lungă durată.

2. Jurnalul de călătorie se eliberează în cazul călătoriilor de peste opt ore și care traversează granița unei țări.

3. Persoana care planifică o călătorie de lungă durată pregătește, ștampilează și semnează paginile jurnalului de călătorie;

Acest jurnal cuprinde următoarele secțiuni :

- planificarea;
- locul de plecare;
- locul de destinație;
- declarația transportatorului;
- formularul de raportare a anomaliilor;

4. Paginile jurnalului de călătorie trebuie să fie legate

5. Autoritatea competentă de la locul de plecare va primi, cu 2 zile înainte de ora plecării, o copie a planificării completată cu excepția numărului certificatelor sanitare veterinare.

Organizatorul:

- identifică fiecare jurnal de călătorie cu un număr distinctiv;
- respectă instrucțiunile emise de autoritatea competentă și posedă următoarele:

- autorizația valabilă de transportor;
- certificate valabile de autorizare pentru mijloacele de transport utilizate pentru călătorii de lungă durată;
- certificate de competență profesională pentru conducători și însoțitori (începând cu 1 ianuarie 2008);

- se asigură că jurnalul de călătorie este ștampilat;
- se asigură că jurnalul de călătorie însoțește transportul de animale până la locul de destinație sau în exportul într-o țară terță cel puțin până la punctul de ieșire.

6. Deținătorii de la locul de urcare, și în cazul în care locul de destinație se află pe teritoriul Comunității, deținătorii de la locul de destinație, completează și semnează secțiunile din jurnalul de călătorie (de asemenea

informând autoritatea competentă despre formularul de raportare a anomaliilor).

7. Când locul de destinație este pe teritoriul Comunității, deținătorii de la locul de destinație păstrează jurnalul de călătorie, cu excepția declarației transportatorului, timp de 3 ani de la data sosirii.

Jurnalul de călătorie este pus la dispoziția autorității competente , la cererea acesteia

8. Atunci când jurnalul a fost completat pe teritoriul Comunității, transportatorul completează și semnează secțiunea 4 – declarația transportatorului, din jurnalul de călătorie.

9. Pentru transportul de animale în țări terțe transportatorul înmânează jurnalul de călătorie medicului veterinar oficial de la punctul de ieșire sau la punctele de control la frontieră.

10. Transportatorul păstrează o copie a jurnalului de călătorie.

Regulamentul Consiliului 1/2005 – calendar de aplicare

5 ianuarie 2007

1. Transportatorii care fac călătorii pe distanțe mai mari de 65 km și sub 8 h trebuie autorizați de către autoritatea competentă.
2. Transportatorii care fac călătorii rutiere de peste 8 h trebuie autorizați de către autoritatea competentă, iar vehiculele lor sau containerele inspectate și aprobate în conformitate cu criteriile specifice
3. Toate vehiculele noi utilizate pentru transportul ecvideelor (cu excepția celor înregistrate) sau animalelor de fermă în călătorii rutiere de peste 8 h trebuie echipate cu sistem de navigație; Aceasta se va aplica la toate vehiculele începând cu 1 ianuarie 2009.
4. Autorizarea va fi necesară pentru toate navele de animale vii (nu nave roll-on-roll-off) utilizate la transportul cailor sau animalelor de fermă pe distanțe mai mari de 10 mile marine
5. Tot personalul angajat în târguri sau centre de colectare va fi responsabil cu bunăstarea animalelor , acesta fiind în prealabil instruit;

6. nu se aplică transporturilor LA sau DE LA clinici veterinare cu avizul medicului veterinar

5 ianuarie 2008

1. Conducătorii și însoțitorii animalelor de fermă, cailor și păsărilor în călătorii a căror durată depășește 8 h sau 65 km vor avea nevoie de certificatul de competență profesională.
2. Certificatul de competență profesională va fi individual și va fi eliberat în urma absolvirii unor cursuri.

5 ianuarie 2009

Toate vehiculele folosite pentru transportul cailor (cu excepția celor înregistrați) sau animalelor de fermă în călătorii rutiere de peste 8 h trebuie să fie echipate cu sistem de navigație.